

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра менеджменту організацій

Допущено до захисту
Завідувач кафедри
д.е.н., проф. Кузнецова І.О.
“ _____ ” _____ 2024 р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
на здобуття освітнього ступеня бакалавра
зі спеціальності 073 Менеджмент

за темою: **Управління збутовою діяльністю торговельного підприємства**

Виконавець
студент факультету менеджменту,
обліку та інформаційних технологій
Широкова Євгенія Володимирівна _____
/підпис/

Науковий керівник
канд.екон.наук, викладач
Карпенко Юлія Валентинівна _____
/підпис/

Одеса 2024

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ УПРАВЛІННЯ ЗБУТОВОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА.....	5
1.1. Сутність управління збутовою діяльністю підприємства.....	5
1.2. Характеристика методів управління збутовою діяльністю підприємства ...	13
1.3. Формування організаційної структури управління збутом	18
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ УПРАВЛІННЯ ЗБУТОВОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ТОВ ПТК ШАБО" ТА ФОРМУВАННЯ ЗАХОДІВ ЩОДО ЙОГО ПОКРАЩЕННЯ	27
2.1. Аналіз ринку продукції виноробства України	27
2.2. Загальна характеристика та аналіз фінансового стану ТОВ «ПТК Шабо»..	39
2.3. Аналіз практичних аспектів збутової діяльності ТОВ «ПТК Шабо»	45
2.4. Розрахунок інвестиційного проекту побудови складу підприємства.....	58
ВИСНОВКИ.....	74
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	75

ВСТУП

В умовах мінливого ринку та зростаючої конкуренції успішний розвиток підприємства неможливий без ефективного управління збутом. Ефективна збутова діяльність дозволяє займати провідні позиції на ринку та забезпечує економічне зростання. Ця тема є особливо актуальною для підприємств ринку продукції виноробства, що дозволяє підкреслити актуальність дослідження.

Зазначимо, що різні проблеми збутової політики підприємств досліджували такі відомі автори, як Філіп Котлер, П. І. Белінський, Дж. Болт, Гері Армстронг, П. П. Гаврилко, Д. Джоббер, Д. Ланкастер, Кевін Лейн Келлер, В. В. Ткаченко та інші. Проте аспекти управління збутовою діяльністю з урахуванням галузевих особливостей підприємств ринку продукції виноробства досі не вивчені.

Мета кваліфікаційної роботи – дослідити теоретичні основи збутової діяльності підприємства та розробити практичні рекомендації для підвищення ефективності збуту підприємства на ринку продукції виноробства. Для досягнення цієї мети поставлені наступні завдання:

- дослідити сутність поняття управління збутовою діяльністю підприємства;
- проаналізувати ринок продукції виноробства України;
- вивчити практичні аспекти управління збутовою діяльністю ТОВ «ПТК Шабо» та розробити заходи для вирішення проблем у збутовій діяльності підприємства.

Об'єктом дослідження є підприємство виноробства ТОВ «ПТК Шабо». Предметом дослідження виступає процес управління збутовою діяльністю підприємства.

Методи дослідження кваліфікаційної роботи: групування (для встановлення сутності управління збутовою діяльністю суб'єкта господарювання), PEST-аналіз (для оцінки зовнішнього макроекономічного середовища організації), метод центру тягаря (для оптимального розміщення

складів з мінімізацією витрат на транспортування та підвищення ефективності логістичних операцій), методи фінансового аналізу (для оцінки фінансової стабільності компанії та ефективності її діяльності та здатності виконувати свої фінансові зобов'язання), метод Гантта (для встановлення термінів реалізації проекту).

Інформаційною базою дослідження є закони та нормативні акти України, а також наукові праці сучасних вчених у галузях менеджменту, маркетингу та стратегічного управління.

Отримані результати мають практичне значення для покращення управління збутовою діяльністю ТОВ "ПТК Шабо". Вони підкреслюють необхідність будівництва та обладнання нового складу для винної продукції. Це стратегічно важливе рішення спрямоване на підвищення прибутковості підприємства та дозволяє задовольнити поточний і майбутній попит, оптимізувати управління запасами, знизити ризики, покращити логістику та обслуговування клієнтів. В результаті захід сприятиме економічному зростанню та розширенню потенціалу підприємства.

ВИСНОВКИ

На підставі проведеного в кваліфікаційній роботі дослідження було встановлено:

1. Управління збутовою діяльністю підприємства охоплює широкий спектр цілей, завдань, функцій та дій, спрямованих на привертання клієнтів, укладення угод, організацію поставок продукції, обслуговування клієнтів та підтримку ефективних взаємовідносин з ними. Процес управління збутовою діяльністю на підприємстві представляє собою господарський процес просування готової продукції на діючі (освоєні) та/або потенційні ринки з метою забезпечення максимальних обсягів продажу, розширення ринкових ніш і повного задоволення запитів цільової аудиторії.

2. За допомогою PEST-аналізу було виявлено, що найбільш впливовою стала дія політичних факторів. Ринок продукції виноробства зазнав значних втрат через початок повномасштабних бойових дій. Більшість виноробень на півдні зазнали шкідливих наслідків, значні території з виноградниками були окуповані, родючість земель знижено, втрачено багато працівників, а також було знищено великі склади виноробної продукції через пожежі, спричинені прильотами ворожих ракет та інші наслідки військових дій. Так, під час воєнного стану спостерігався різкий спад у продажах всіх видів алкогольних напоїв. Цьому сприяли: обмеження реалізації алкоголю; зміна моделі поведінки значної частини споживачів у магазинах, які намагалися обмежити свої витрати.

3. Було проведено аналіз складської системи підприємства та встановлено, що поточні складські потужності у регіоні Поділля повністю використані, і немає можливості для подальшого збільшення обсягів товарів без розширення складських приміщень. Для вирішення визначеної проблеми було розроблено інвестиційний проект з побудови власного складу за рахунок коштів підприємства, що окупиться майже за 2,89 роки. За всіма показниками проект є інвестиційно привабливим.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Акцизний податок: основні зміни для платників. Державна податкова служба. URL: <https://cvp.tax.gov.ua/media-ark/news-ark>
2. Бізнес відновив позитивні оцінки своєї діяльності – підсумки опитування підприємств у березні 2024. НБУ. URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/biznes-vidnoviv-pozitivni-otsinki-svoyeyi-diyalnosti--pidsumki-opituvannya>
3. Болотіна Є. В., Шубна О. В., Ширкова А. Д. Інституційний підхід до формування стратегічних напрямів збутової діяльності суб'єктів ринку. *Економічний вісник Донбасу*. 2023. № 2. С. 48-55.
4. Васюткіна Н. В., Марченко С. М. Оцінювання ефективності маркетингу у збутовій діяльності підприємств. *Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі*. 2021. № 2(1). С. 111-119.
5. Виведено нові сорти винограду пристосовані до українських природних умов. Онлайн-асистент фермера. 2021. URL: <https://kurkul.com/news/26691-vivedeno-novi-sorti-vinogradu-pristosovani-do-ukrayinskih-prirodnih-umov>
6. Винні тренди 2023. Uwines. URL: <https://uwines.com.ua/likbez/vynni-trendy-2023/>
7. Гарматюк О. В. Управління збутовою діяльністю фармацевтичних підприємств: дис. ... докт. філософії: 073 Менеджмент. Умань, 2023. 269 с.
8. Герзанич В. М., Ігнатюк К. О., Ігнатюк Д. А. Стратегічне маркетингове управління збутом торговельних підприємств. *Формування ринкових відносин в Україні*. 2020. № 10. С. 92-96.
9. Гончаренко І. М. Удосконалення системи управління збутом продукції підприємства. *Актуальні проблеми інноваційного розвитку кластерного підприємництва в Україні: збірник статей*. 2018. №1. С. 135-139.
10. Гречко А. В., Нечипорук І. В. Методичні підходи до формування й оцінки збутової політики на сільськогосподарських підприємствах. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. 2018. Вип. 30(1). С. 120-124.
11. Давидюк Ю. В., Ярмолук Д. І., Соловей А. І. Управління збутовою діяльністю на туристичному підприємстві. *Приазовський економічний вісник*. 2022. Вип.

1. С. 44-49.
12. Данилюк В. О., Дашкевич Д. Р. Особливості управління збутовою діяльністю в бізнес-організаціях різних галузей. *Бізнес Інформ*. 2020. № 9. С. 276-283.
13. Державна програма «Доступні кредити 5-7-9%». Мінфін. URL: https://mof.gov.ua/uk/news/minfin_za_chas_dii_voennogo_stanu_v_mezhakh_derzhavnoi_programi_dostupni_kreditu
14. Дячун О. Д., Левицький В. С. Функції управління збутом на підприємстві *Соціально-економічні проблеми і держава*. 2022. Вип. 1. С. 69-76.
15. Заїчко І. В., Богріновцева Л. М. Фінансовий менеджмент в системі забезпечення діяльності збутових підприємств. *Економіка та суспільство*. 2022. №45. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-45-24>
16. Залознова Ю. С., Трушкіна Н. В. Удосконалення організації збутової діяльності вугледобувних підприємств України в умовах нестабільності попиту: теорія і практика: монографія. Київ: НАН України, 2020. 166 с.
17. Іваночко Н. В. Особливості формування механізму управління збутовою діяльністю підприємства. Глобальні та національні проблеми економіки. 2017. Вип. 18. С. 214-218. 12
18. Кирчата І. М., Шершенюк О. М. Організація збутової діяльності торговельного підприємства. *Проблеми і перспективи розвитку підприємництва*. 2021. № 1. С. 56-65. 13
19. Колесніченко О.О. Як війна змінила алкогольні звички українців та ринок. *Економічна правда*. 2022. URL: <https://www.epravda.com.ua/publications/2022>
20. Колосенко К. О., Ткаченко Т. П. Проблеми підвищення конкурентоспроможності підприємства через збутову політику. *Актуальні проблеми економіки та управління: збірник наукових праць*. 2017. Вип. 11. URL: <https://ela.kpi.ua/handle/123456789/22591>
21. Колупаєва І. В., Безсонов С. Стан і напрями розвитку електронної комерції в Україні. *Економіка та управління національним господарством*. 2023. №2 (56). С. 74-80
22. Кузнецова І. О. Технології прийняття управлінських рішень: Монографія.

- Харків: «Діса плюс», 2023. 430 с.
23. Кузнецова І. О., Карпенко Ю. В. Технології управління організацією: Навчальний посібник. Харків: «Діса плюс», 2023. 104 с.
 24. Курта С. А. Біотехнології харчових продуктів. Курс лекцій. Івано-Франківськ: ПНУ ім. Василя Стефаника, 2020. 306 с.
 25. Кучеренко В.О. Знищені виноградники, вкрадені росіянами колекції вин: як війна впливає на виноробну галузь. *Економічна правда*. 2023. URL: <https://www.epravda.com.ua/columns/2023/03/22/698313/>
 26. Кучеренко В.О. Українське виноробство: заручник політичного чи економічного підходу?. *Економічна правда*. 2021. URL: <https://www.epravda.com.ua/columns/2021/07/13/675894/>
 27. Лорві І. Ф., Морохова В. О., Бойко О. В. Складові управління збутовою діяльністю підприємства. *Міжнародний науковий журнал "Інтернаука"*. 2020. № 10(1). С. 129-134.
 28. МВФ оцінив кількість населення України та дав прогноз на найближчі роки. РБК-Україна. URL: <https://www.rbc.ua/rus/news/mvf-otsiniv-kilkist-naselennya-ukrayini-ta-1713333704.html>
 29. Молнар О. С. Маковський І. В., Кастрова М. С. Стратегічні пріоритети розвитку збутової діяльності підприємств. *Формування ринкових відносин в Україні*. 2023. №10 (269). С. 68-72.
 30. Нікогосян Н.І. Дослідження інфраструктури та вибір місця будівництва складу: логістичний підхід. *Економічна наука*. 2018. №23. С. 61-65
 31. Обозна В. В. Методичні аспекти оцінки ефективності управління збутовою діяльністю на сільськогосподарських підприємствах. *Бізнес-навігатор*. 2017. Вип. 2. С. 49-55.
 32. Офіційний курс гривні щодо іноземних валют. Національний банк України. URL: <https://bank.gov.ua/ua/markets/exchangerate-chart>
 33. Офіційний сайт ТОВ «ПТК Шабо». URL: <https://shabo.ua/virobnicztvo>
 34. Павлюх Б. О. Блог про вино. Українські вина. Wine is easy. URL: <https://wineiseasy.blog/2016/08/23/ukrainian>

35. Пирожок О.М. Як за 5 років вирости українські винороби і що ще треба зробити. *Економічна правда*. 2020. URL: <https://www.epravda.com.ua/publications/2020/11/16/668037/>
36. Регулярні дослідження європейської бізнес-асоціації. ЕВА. URL: <https://eba.com.ua/research/doslidzhennya-ta-analytyka/>
37. Ринок вина в Україні під час війни. Дослідницька компанія Pro-Consulting. URL: <https://pro-consulting.ua/ua/pressroom/rynok-vina-v-ukraine-vo-vremya-vojny>
38. Русінова О. С., Коннов С. О. Організація та управління збутовою діяльністю підприємства. *Економіка і управління*. 2022. № 3. С. 26-36.
39. Сақун А. Ж., Пантюк І. П. Системний підхід до організації та управління виробничо-збутовою діяльністю підприємств промисловості. *Вісник Бердянського університету менеджменту і бізнесу*. 2017. № 2. С. 55–59.
40. Світовий О. М. Організація системи управління збутовою діяльністю промислових підприємств. *Ефективна економіка*. 2023. № 5. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2023_5_12
41. Світовий О. М. Особливості управління збутовою діяльністю аграрних підприємств. *Sustainable socio-economic development journal*. 2023. №1-2. С. 42-51.
42. Силантьєв Ю. А., Бойченко М. В. Функції управління збутовою діяльністю підприємства. *Тиждень студентської науки-2022: матеріали 77 студентської науково-технічної конференції*. Дніпро: НТУ «ДП», 2022. С. 524-525.
43. Сисоєв В. В., Сақун Т. В. Механізм управління збутовою діяльністю молокопереробного підприємства. *Вісник НТУ «ХПИ»*. 2018. № 48. С. 108-115.
44. Слесь І. Р., Круш П. В. Методологія аналізу збутової діяльності підприємства. *Економіка і суспільство*. 2018. Вип. 16. С. 478-483.
45. Спрощення ведення бізнесу для малих виробників вина. Міністерство економіки України. URL: <https://www.kmu.gov.ua/news/sproshcheno-vedennia-biznesu-dlia-malykh-vyrobnykiv-vyna>

46. Терент'єва Н. В. Принципи та функції управління збутовою діяльністю *Вісник Запорізького національного університету*. 2016. № 1. С. 127-138.
47. Терент'єва Н. В. Управління збутовою діяльністю в системі управління підприємством. *Ефективна економіка*. 2016. № 2. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=4783>
48. Терент'єва Н. В., Череп О. Г. Аналіз методичних підходів до оцінювання ефективності управління збутовою діяльністю. *Економічний аналіз*. 2018. Т. 28. № 1. С. 318-324.
49. Терміни амортизації основних засобів у податковому обліку. Державна податкова служба. URL: <https://if.tax.gov.ua/media-ark/news-ark/437911.html>
50. Указ президента Про продовження строку дії воєнного стану в Україні. Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/>
51. Чисельність та склад населення. Держстат. URL: [https://stat.gov.ua/uk/explorer?urn=SSSU:DF_POPULATION_STRUCTURE\(7.0.0\)](https://stat.gov.ua/uk/explorer?urn=SSSU:DF_POPULATION_STRUCTURE(7.0.0))
52. Чорна Н. М. Винний туризм в Україні: потенціал та тенденції розвитку. *Економіка та управління підприємствами*. 2022. Випуск 67. С. 161-165
53. Чубукова О. Ю., Яренко А. В. Маркетингове дослідження організації служби збуту на вітчизняних промислових підприємствах. *Вісник Київського національного університету технологій та дизайну*. 2016. № 2. С. 116-121.
54. Як війна змінила алкогольні звички українців та ринок. Дослідницька компанія Pro-Consulting. <https://pro-consulting.ua/ua/pressroom/kak-vojna-izmenila-alkogolnye-privychki-ukraincev-i-rynok-kommentarii-analitika>
55. Discover the taste of Ukraine. Wines of Ukraine. URL: <https://ukr.wine/>